

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Ei, miksi? [Tavoitteet työllisyyden ja ekosysteemien osalta ovat hyviä, mutta myös hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet olisivat tarpeen.]

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

Toimintaympäristö on kuvattu kattavasti ja osuvasti. Tarkastelussa ovat mukana kaikki keskeisimmät muutosmuutosvoimat. Haluamme antaa kiitosta erityisesti siitä, että tarkastelussa on mukana myös sektori-integraatio – on tärkeää, että energia tuotannon ja liikenneasioiden väliset yhteydet tunnistetaan ja huomioidaan.

Kehitysehdotukset: Tavoitteiden joukossa tulisi olla ilmastomuutokseen liittyvä tavoite. Liikennealan kasvuohjelmaa tulisi laajentaa kaupunkiliikenteen kasvuohjelmasta koko liikkumisen kasvuohjelmaksi, jolloin se tukisi Suomen liikkumisen kehittämistä kokonaisvaltaisesti eri puolella Suomea.

Kestävä yritysveltoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

Ekosysteemien joukkoon sopisi raskaan liikenteen vähäpäästöisysekosysteemi, jolla voitaisiin punoa vähähiilinen kuljetusketju satamasta sisämaahan. Vähähiilinen logistiikkaketju on mahdollinen, kun kuljetus tapahtuu vesitse ja maitse nesteytettyllä biokaasulla. Bio-LNG täyttää hyvin kriteerit, jotka on listattu taulukko 2: Kriteeristö ekosysteemin liiketoimintapotentialin arviointiin sekä sopisi myös hyvin esimerkiksi toimenpiteeseen numero 8 (Edistetään kestävän ja hiilineutraalin liikenteen ja liikkumisen liiketoimintaratkaisujen ja ekosysteemien syntymistä kaupunkiseuduilla). Myös työpajoissa nousi esille usean otteeseen ekosysteemi biopolttoaineisiin liittyen. Lisäksi se tukisi myös liikenteen päästöjen vähennystoimia ja fossiilittoman liikenteen tiekarttatyötä.

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestäväan yritysvetoiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut nimenomaan kestäväan liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestäväan kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestäväalle kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv. Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteemin yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Lämpileikkaavina ajureina kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen, digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja

kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat mahdollisuuksia toimialan kestäväälle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne, energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestävä liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Toimintaympäristö kestäväälle kasvulle

Toimintaympäristö kestäväälle kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan yrityksille pitkän jätteen näkymä politiikka- ja lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan kestävä kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Liikenne 12-suunnitelman visio ja tavoitteet ohjaavat alan kehittämishankkeita ja toimintaa. Vision ja tavoitteiden tueksi kuvataan vaikutusketjut, joilla liikennealan digitalisaatio, älykäs palveluistuminen ja käyttäytymisen muutos vaikuttavat Liikenne 12-suunnitelman strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi Traficom in valmistelemän Liikennejärjestelmän strategisen tilannekuvatyön yhteydessä kuullaan vuosittain toimialan edustajia osana jatkuvaa prosessia.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville asiakaslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Kehitetään kestävä liikenteen kokeilutoimintaa niin kaupunki- kuin testialueilla yhdessä alan yritysten kanssa.

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Toteutetaan tunnistettujen kasvuekosysteemien yhteistä ja koordinoitua kehittämistä, mm. jatkuvan fasilitoinnin, tiedonjaon ja ekosysteemin kypsyysasteen mukainen ohjausmalli. Hyödynnetään laadittuja ekosysteemioppaita liikennetoimialan ekosysteemien kehittämisessä ja jaetaan liikennetoimialan kasvuekosysteemien parhaita käytäntöjä laajamittaisesti.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

Olemme halukkaita olemaan mukana päästöttömiin ja vähäpäästöisiin liikenneratkaisuihin tähtäävissä ekosysteemeissä; esimerkiksi Bio-LNG ekosysteemityössä, jossa mukana voisi olla niin biokaasun tuottajia, logistiikkayrityksiä kuin logistiikkapalveluiden asiakkaita.

12. Muu mahdollinen palaute.

Kestävän kasvun elementit laajentavat kasvuohjelman kosketuspintaa digitalisaation edistämistä laajemmaksi, mikä on tervetullut uudistus. Ekosysteemien ja pilottiohjelmien joukkoon sopisi erinomaisesti bio-LNG-hanke, jossa voitaisiin yhdistää insinööriteollisuuden (raskasliikenne, biopolttoaineet) ja digipuolen mahdollisuuksiin uudella tavalla.

Sivulla 30 voisi mainita myös puhtaat julkiset direktiivin toimeenpanon.

Kasvuohjelmassa on jonkin verran epä johdonmukaisuutta termien päästöttömän ja vähäpäästöisen liikenteen osalta. Molemmat ovat tärkeitä. Päästöjen vähentäminen tarvitsee laajaa keinovalikoimaa, jossa on mukana niin uusiutuvat polttoaineet kuin sähköistymisen ratkaisut.

Virolainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry

